

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Ингушетия

Государственное бюджетное образовательное учреждение

"Средняя общеобразовательная школа №8 г.Назрань

РАССМОТРЕНО Руководитель ШМО Сагова Л.Дж. Протокол №_1 От 24.08.2023г.	СОГЛАСОВАНО Заместитель директора по УВР Бокова М.А. ----- Протокол № 1 от 25.08.2023 г.	УТВЕРЖДЕНО Директор Азиева Р.М. ----- Приказ № 254 от 28.08.2023г.
---	--	---

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Ингушский язык»
для обучающихся 6 класса

Кхетама каьхат

6- ча классера «Г1алг1ай метта грамматика» арахийцар ва Оздоев И.А., Оздоев Р.И. Из могадаьд Г1алг1ай Республика дешара Министерствос .Ер программа лаьрх1а я шера 68 сахьата , к1ира 2 сахьат а долаш.

Наьна мотт 1омабар, грамматика хар боккха лоарх1ам болаш да дешархой кхетам дег1абоалабара, х1ана аьлча мотт 1омабарца кхетаю метта хозал, из б1аьхий хилар, кхыча кьамий мотт а дикаг1а кхетабу бераша, цар культура йовза а новкьостал ду.

Наьна метта урокаш т1а дешархоша г1алг1ай метта грамматика лардаш 1омаю, кьамаьл шаьрдара балхаш а ду.

5-9 классашка г1алг1ай мотт хьехар д1адолалу юххьанцарча классашка 1омадаьр кердадаккхарца, д1ахо 1омадер хьалха 1омадаьчунца дувзаш д1ахьо.

Кьамаьла доакьош 1омадеш дешархошта ха деза предложенешта юкьера уж шеко йоацаш белгалдаха. Х1ара кьамаьла дакьа семантическии (кьаьсттача дешай, цхьанкхийттача дешай, формай лорх1ам гойтар), морфологическии (дешай грамматическии категореш-класс, таьрахь, легар, ..), синтаксическии (предложенена юкьера дешай г1улакх) тахка 1омабу дешархой.

6-ча классе г1алг1ай мотт хьехар д1адолладу юххьанцарчаклассашка 1омадаьр кердадаккхарца, д1ахо 1омадер хьалха 1омадаьчунца дувзаш д1ахьо.

5-ча классе юххъанцара школе 1омадаър кердадаьккхачул т1ехъаг1а синтаксисахи, пунктуацехи, фонетикахи, орфографехи, лексикахи юкъара кхетам лу, д1ахо морфологии, ц1ердоши, белгалдоши 1омаду.

Лексикеи фразеологии 1омаю 5-6 классашка. Цу хъакъехъа из тема 1омаеш х1ара дешархочоа ха деза къамаьла юкъе доаг1ача дешай ма1ан, цар лакхъе еза шоай дешай ганз. Х1ара къаман мотт кхыча меттаех пайда а эцаш, б1аьхий хилар кхетаде деза бераша, цул совг1а, дешай ганзах эца ха деза.

6 класс

Наьна меттах дола дош

Кердадаккхар

Цхъанкхийтта дешаши предложенеши. Г1алг1ай литературни метта массане апайда эцаш дола дешаш.

Бокъонца дола г1алг1ай дешаши т1аййца дешаши. Къаьна дешаши керда дешаши. Даим цхъана лела дешаш.

Дешархошта ха дезар. Дошлоргах пайда эца хар. Къаман меттацара е кхыча метташцара т1аййца дешаш къоастаде а, къамаьла юкъе кхувла а хар. Къамаьла юкъе даиман цхъана лелача дешаех пайда эцар.

Керда дешаш хъадар

5 классе 1омадаър кердадаккхар. Дешхъалхений язъара бокъонаш. Керда дешаш хъадеш йола суффиксаш. Керда дешаш хбадара наькъаш. Чоалханеи чоалхане лоацдаьи дешаш.

Дешархошта ха дезар. Дешхъалхенийи суффиксайи новкъосталца керда дешаш хъакхолла хар.

Морфологи

Ц1ердош

5 классе 1омадаър кердадаккхар.

Ц1ердешах бола юкъара кхетам Юкъареи доалареи ц1ердешаш. Ц1ердешай таърахъ. Ц1ердешай грамматически классаш.Ц1ердешай легараш.

Ц1ердешай керттера суффиксаш язъяра бокъонаш.

Дацардош ца ц1ердешашца яздар.

Дешархошта ха дезар. Текста юкъера ц1ердош хъакъоастаде, ц1ердешаш шоай къамаъла юкъе нийса кхувла а д1аязде а хар. Ц1ердеша грамматически тохкам бе хар.

Белгалдош

5 классе 1омадаър кердадаккхар.

Белгалдешай ц1ердешашцара бувзами цар хувцадалари.

Мишталли белгалдешай дистара лаг1аш.

Белгалдешай ло1амеи ло1амзеи формаш, предложене чу цар г1улакх.

Белгалдешай легар.

Относителни белгалдешаш. Т1аозара белгалдешаш. Относителни а т1аозара а белгалдешаши ц1ердеша1 доала дожари. Белгалдешай суффиксаш, уж язъара бокъонаш. Эрсий меттацара хъаййца белгалдешаши цар суффиксаши. Белгалдешай дожарий чаккхенаш язъара бокъонаш.

Чоалханеча мишталли белгалдешай яздара бокъонаш.

Дешархошта ха дезар. Текста юкъера белгалдешаш кьоастаде а къамаъла юкье къувла а хар. Белгалдеша грамматически тохкам бе хар.

Таърахъдош.

Таърахъдош, цун лоарх1ам, морфологически белгалонаш, юкъара кхетам.

Ло1амеи ло1амзеи таърахъдешаш.

Массали таърахъдешай легараш: ло1амзача таърахъдешай легар, ло1амеча таърахъдешай легар, отттама таърахъдешай легар, гулдара таърахъдешай легар.

Арг1ан таърахъдешаш, уж хъахилар.

Арг1ан таърахъдешай легараш: ло1амзеи ло1амеи форма.

Таърахъдешай яздара бокъонаш.

Дешархошта ха дезар. Таърахъдешаш къамаъла юкье нийса кхувла а язде а хар. Таърахъдешай морфологически тохкам бар.

Ц1ерметтдош

Ц1еметтдешах бола юкъяра кхетам, цун лоарх1ам, морфологически белгалонаш.

Ц1еметтдешай тайпаш довзийтар: йовхый, т1адерзара, т1аозареи т1аозара-т1адерзарей, доалара, гойтара, хаттара, кьоастама, кьоастамза, дацара.

Йовхый ц1ерметтдешаш, цар легар.

Т1адерзара ц1еметтдешаши цар легари.

Т1аозареи т1аозара-т1адерзарей ц1еметтдешаши цар легари.

Гойтара ц1еметтдешаши цар легари.

Хаттара ц1еметтдешай легар.

Кьоастамай кьоастамзей ц1еметтдешаши цар легари.

Дацара ц1ерметтдешаш.

Дешархошта ха дезар. Къамаъла юкье ц1еметтдешаш кхувла хар, текста юкьера уж кьоастадар. Ц1еметтдешай тохкам бар.

Хандош

5 классе 1омадаър кердаккхар.

Хандеша белгалза форма.Хандеша таърахъашцеи классашцеи хувцадалар.

Хандеша ханаш.

Кхычунга доалеи ца доалеи хандешаш.

Хандеша соттамаш.

Хандеша кепаш: цкъа хилареи дукхаза хилареи.

Хандеша спряжении. Г1он хандешаши цар спряжении. Чоалханеча хандешай хъахилареи цар спряжении.

Хандешашца дацардешаши (**ца, ма**) дацара белгалонаши (**-ц, -ац, -за-**) яздар.

Предложене чу хандеша г1улакх.

Дешархошта ха дезар. Хандеша ханаш а цун формаш а нийса къестеае хар. Хандешаш текста юкьера хъакъоастаде а къамаъла юкье нийса кхувла а хар. Хандеша морфологически тохкам бар.

6 классе 1омадаър кердадаккхар.

Г1адг1ай литературни метта лоаттам. Лексиках хайнар кердадаккхар. Омонимаш, синонимаш, антонимаш.

Фразеологизмаш. Къаънарча дешай, т1аййцача дешай, кхыча метташкара ийцача дешай масалаш доаладар.

Дешаш хъадар а, уж хъахилар а наькъаш кердадахар. Суффиксий новкъосталца хъахинна дешаш. Дешхъалхенаштеи дешт1ехъенаштеи юкъара башхало.

Ц1ердешай керттера грамматически белгалонаш, цар предложенешкара г1улакх.

Белгалдешай лоарх1ам, цар грамматически белгалонаш, предложенешкара г1улакх.

Таърахъдешай белгалонаш, цар тайпаш, яздала бокъонаш.

Ц1ерметтдешаш, цар тайпаш, ц1ердешашта метта лелаш хила йиш хилар. Цар предложенешкара г1улакх. Хандош, цун формаш. Хандеша ханаш. Хандешай ц1ердешашцара бувзам, уж классашца хувцадалар.

Дувзаденна къамаъл шаърдар

Дувзаденна къамаъл кхедар. Текстахи цун доакъоехи лаьца бола кхетам: текста доакъой бувзама лексически г1ирсаш; моллаг1ча текста керттера уйла;къамаъла стилех лаьца кхетам; бувчачеи художественний меттай хьисапах бола лоацца кхетам; дувцарахи, суртъотторахи, доашхаш дувцарахи лаьца кхетам кердабаккхар.

Сочинени язъе кийчо яр а из яъяр а. Сочинене план оттае хар. Г1ишлони 1аламеи сурт гойташ дола доакъош юкъе а долаш, лоацца дувцар в1ашаг1долла а из д1аязде а хар. Тайп-тайпарча темах лаьца а, говзамеча йоазоний турпалий сурт-сибати оамалаши а доашхаш лоацца сочинени язъе хар.

1омадаъчохи кхетадаъчохи керттердар.

6-г1а класс чакхйоаккхаш дешархоша 1омадаъчохи кхетадаъчохи ха дезар.

Дукха ма1анаш долча дешай ма1анаш тахка а уж предложенешта юкъекхувла а хар. Кхетош долчадошлорга новкъосталца деша ма1ан гучадаккхар.

6-ча классе 1омадаъ къамаъла доакъош грамматически белгалонашца къестаде хар.

1-6-чеи классашка 1омаяъча материалаца йоаг1а орфограммаш хъалаха а, царца дешаш нийса язде а хар.

Къамаъла хозаг1а а нийсаг1а а хургдолаш ц1ердешаех а, белгалдешаех а, хандешаех а латта синонимаши, омонимаши, антонимаши къамаъла юкъе нийса кхувла хар.

1омаяь пунктограммаш предложенешкара къестае а йовзийта а хар.

Сочиненена чоалхане план оттае хар. Сочиненена лаьрх1а йола материал гул а яь, тема керттера уйла гойташ цхьалхаяккха хар. Г1ишлон а 1алама а сурт гойташ йола элементаш юкъе а йолаш, ма дарра гойташ, лоацца дувцара хьисапе текст в1ашаг1йолла хар.

Глалгай мотт

№	Тема	Урока тайпа	Сахьат	Таърахъ			Урока лоархам	Кхоачам	Дошлорг	Цлаглара болх
				п	ф	до				
1.	Найна меттах дола дош	Юкъара кердадаккхар	1				Предложене маъженаш къоастае хара.		Тохкам	§1 упр. 2 Дагахъа
2.	Цхъанкхийтта дешаш. Предложене маъженаш.	Хьалха 1омадаър кердадаккхар	1					Таблица карточкаш.		§2-3 упр. 6
3.	Яържаи яржанзеи предложенеш.	Кердадаккхар	1				Предложенена синтаксически тохкам бе хар.		Гуллам Дийша саг	§4 упр. 14
4.	Цхьалхане чоалханеи предложенеш.	Керда тема хьехар	1					Диктантий гулам. Сборник.		§5 упр. 17
5.	Диктант.	Тохкама болх бар	1				Керда дешаш хьаду наькъаш довзийтара.		1азап Эглам Эрз	Прав. керд.
6.	Чоалхане предложенеш Предложени синтаксически тохкам.	Керда материал 1омаяра урок	1					Дошлорг, таблица, хьокхама пособи.		§6 упр. 19
7.	Морфологи.	Хьалха 1омаяьчунца керда тема ювзар	1				Шоай уйла йоазонца хьокха 1омабара.		Эп Эг	§7 упр. 21 Сочинении Оаг1. 13
8.	Лексика.	Керд тема хьехар	1					Карточкаш.		§упр. 29

9.	Глалглай литературни метта лоаттам. Бокъонца глалглай дешаш тлаийца дешаш.	Керда тема ювзар.	1				Орфогр. тохкам бара.		Ешап 1илма	§9-10 упр. 31 изл. кийчо яр
10.	Изложени «Наъна кулг»	Дувзаденна къамаъл шаърдара урок	2				Шоай уйла йоазонца хьокха, гойта 1омабара.		1илма 1имаьшк	Прав. керд.
11.	Къаъна дешаши керда дешаши. Даиман цхъана лела дешаш.	Керда тема 1омаери из ч1оаг1яри	1					Изложений а сочинений а сборник	Ц1арац1ураш Ч1оаг1ашкаш Осташ	§11-12 упр.40
12.	Керда дешаш хъадара наькъаш.	Юкъара кердадаккхар	1				Дешхълхенаш йовзийтара бокъонааш кердаях.		Эбарг Дотув	§13 упр.51
13.	Дешхълхенаш нийсаязъяр.	Керда тема 1омаяр	1					Карточкаш		§14 упр. 55
14.	Керда дешаш хъадеш дола наькъаш.	Керда тема 1омаяр	1				Орфогр. теркам бара.		Дегабуам Дегаг1оз	§15-17 упр. 61
15.	Чоалханеи чоалхане лоацдаь дешаши. Морфологи.	1омадаър ч1оаг1дара урок	1					Таблицаш книжкаш		§18 упр. 70
16.	Диктант.	Йоазув шаърдар	1				Ц1ердешах кхетам д1ахо дег1абоалабара.		Г1о Дакъа Фар	10 гаьн ц1и язье
17.	Ц1ердош. Ц1ердешах бола кхетам.	Керда тема хъехар	1					Хьокхама пособи		§19 упр. 76

18.	Доалареи юкърѐи цѐрдешаш цѐрдешай таърахъ.	Керда тема хъехар	1				Дешархой цѐрд. таърахъ а, классаш а, легараш а кьоастае хар		Дацардош ца (отрицательная частица)	Упр. 81
19.	Цѐрдешай грамматиически классаш. Цѐрдешай легараш.	Керда тема хъехар	1					Хьокхама таблицаш, пособи.		Упр. 91
20.	Сочинени «Са мохк»	Дувзаденна къамаъл шаърдар	1				Шоай уйла йоазонца хьокха лoмабара.		lама Хоза Сийрда	Соч. кийчо яр.
21.	Цѐрдешай легараш.	Керда тема хъехар	1					Изложенеша а, сочиненеша а тlайола сборник.		§20 упр. 103
22.	Цѐрдешай суффиксаш нийсаязъяр.	Керда тема хъехар	1				Цѐрдешай кхоллама наькъаш довзийтара.		Шаъра Кхоллама	§21 упр. 112
23.	Цѐрдешай морфологически тохкам.	lомадаър кердадаккхар а урок	1					Таблицаш. Карточкаш.		§22-23 упр. 116
24.	Диктант. Цѐрдош.	Тохкам бар урок	1				Орфограми хала йола дешаш тахкара		Безам Дикал Совгlат	Прав. керд.
25.	Белгалдош. Белгалдешай цѐрдешашцара бувзами цар хувцадалари.	Керда тема хъехар	1					Сочинений а, изложений а гулам.		§24-25 упр. 122
26.	Мишталли белгалдешаш, цар дистара лагlаш	Керда тема хъехар	1				Цѐрдешай кхоллама наькъаш довзийтара		Шовзткъа. Дезткъа. Бlаь.	§26 упр. 129
27.	Белгалдешай лoламеи лoламзеи формаш.	Керда тема хъехар	1					Изложений а сочинений а сборник.		§27 упр. 134

28.	Изложени «Мерза къамабли 1аържа доги»	Дувзденна къамабл шаърдар	2				Орфографии хала йола дешаш довзитара		Хи. Г1ехъе.	Оакхарой 10 язье
29.	Белгалдешай легар. Относителни белгалдешаши. Г1аозара белгалдешаши.	Керда тема хъехар	1					Таблицаш, карточкаш.		§28-29 упр. 137
30.	Относителни а г1аозара белгалдешаши ц1ердешай доала дожареи.	Керда тема хъехар	1				Ло1амеи лойамзеи белг. формаш йовзийтара.		Къулба. Къилбаседа. Есар.	§30 упр. 142
31.	Белгалдешай суффиксаш Эрсий меттацара хъаййца белгалдешаш, цар суффиксаш	Керда тема хъехар	1					Книжкаш, таблицаш.		§31-32 упр. 14
32.	Белгалдешай дожарий чаккхенаш нийсаязьяр. Чоалхане мишталли белгалдешаш нийсаязьяр.	Керда тема хъехар	1				Текста чулоацам дег1абоалабара.		Ешап. Доттаг1ал.	§упр. 151
33.	Диктант	Йоазув шаърдар	1							Прав.керд.
34.	Г1алаташцара болх	Йоазув шаърдар	1				Дешархошта белгалдеша тохкам ле хара.		Фийла Васкет	§34 упр. 155
35.	Чоалхане мишталли белгалдеша морфологически тохкам.	Керда тема хъехар	1					Белгалдеша хъокхама таблицаш.		Прав.керд.
36.	Кердадаккхара. Белгалдош. Белгалдеша морфологически тохкам.	Керда тема хъехар	1				Йоазон теркам бара.		Г1айре Кхуркхолг	§35 упр. 160
37.	Сочинении «х\т ».	Дувзденна къамабл шаърдар	1				Шоай уйла йоазонца хъокха хар.		Соалор Къаьна Къона	§36 упр. 164

38.	Таърахъдош. Таърахъдешах бола юкъара кхетам.	Керда тема хъехар	1					Карточкаш. Сочиненеш т1айола сборник.		§37 упр. 167
39.	Массали таърахъдешай легараш. Ло1амеи ло1амзеи таърахъдешаш.	Керда тема хъехар	1					Таърахъдош къестаде хара, х1аьта нийса из яздара бокъонаш йовзийтара.	Х1ара Х1аранена Х1ама Х1анз	§38 упр. 176
40.	Арг1ан таърахъдешаш.	Керда тема хъехар	1					Таърахъдеша хъокхама таблицаш.		§39-40 упр. 178-180
41.	Таърахъдешаш нийсаяздар.	1омадаьр ч1оаг1дар	1					Йоазон теркам бара.	Х1ана Бозбъуач	§41 упр. 187
42.	Таърахъдеша морфологически тохкам.	1омадаьр ч1оаг1дар	1					Таърахъдош къестаде хара.	Чабакх Чкъаьра	§42 упр. 192
43.	Диктант.	Тохкам бар	1					Таърахъдеша хъокхама таблицаш.		Прав.керд.
44.	Ц1ерметтдош. Ц1ерметтдешаех бола юкъара кхетам.	Керда тема хъехар	1					Диктантй тохкам бара.	Арг1а Богапхьид	§43 упр. 196
45.	Йовхьий ц1ерметтдешаш.	Керда тема хъехар	1					Таблицаш		§44 упр. 198
46.	Т1адерзара ц1ерметтдешаш.	Керда тема хъехар	1					Шоай уйла йоазонца хъокха 1омабара.	Кхоллам Боарам	§45 упр. 204
47.	Изложени : «Наьна кулг».	Дувзденна къамаьл шаьрдар	2					Сочинений а изложений а гуллам.		Прав.керд.

48.	Т1аозареи, т1аозара-т1адерзареи ц1ерметтдешаш.	Керда тема хъехар	1				Ц1ерм. белгалд. ц1ерд. таърахъ. метта увттаде хара.		Фийла Васкет Толамаш	§46 упр. 207
49.	Гойтара ц1ерметтдешаш. Хаттара ц1ерметтдешаш.	Керда тема хъехар	1					Ц1ерметтдеша хъокхама таблицааш.		§47-48 упр. 213
50.	Къоастама ц1ерметтдешаш. Къоастама ц1ерметтдешаш.	Керда тема хъехар	1				Текста чулоацам дег1абоалабара		Дак Нажа	§49-50 упр. 221
51.	Дацара ц1ерметтдешаш кердадаккхара.	Керда тема хъехар	1					Сочинени а, изложени а чулоацам.		Прав.керд.
52.	Ц1ерметтдеша морфологически тохам.	Керда тема хъехар	1				Йоазон теркам бара.		Даъхе Эсти Къахъэсти	§51 упр. 224
53.	Диктант. Ц1ерметтдош.	1омадаър ч1оаг1дар	1					Карточкаш, таблицааш Г1алг1ай орфографически словарь.		§52 упр. 227
54.	Хандош. Хандеша белгалза форма. Хандеша таърахъашца, дожар., классашца хувцадалар.	Керда тема хъехар из ч1оаг1аер	1				Орфографи хала йола дешаш тахкара.		Т1оникъ Зама Г1айг1а	§53 упр. 229
55.	Хандеша ханаш.	Керда тема хъехар	1					Таблицааш, карточкаш.		§54 упр. 236
56.	Кхычунга доалеи цadoалеи хандешаш.	Керда тема хъехар	1				Шоай уйла йоазонца тахка 1омабара.		Дегаг1оз Хъаькъал	§55 15 хандош язде
57.	Хандеша соттамаш.	Керда тема хъехар	1					Книжкаш, таблицааш.		§56 упр. 244

58.	Хандеша кепаш.	Керда тема хъехар	1				Йоазон теркам бара.		Дувхар Сибат	§57 упр. 247
59.	Хандешай спряжени.	Керда тема хъехар	1				1 алама хозал гойтара.		Дак Нажа	§58 упр. 250
60.	Г1он хандешаши цар спряжени.	Керда тема хъехар						Хандеша хъокхама пособи, таблицаш.		§59 упр. 253
61.	Хандешашца дацардешаши (ца,ма), дацара белгалонаши (-ц-, -ац-, -за-) яздар.	Керда тема хъехар	1				Йоазон теркам бара.		Шакъа Дотув Г1орг1а	§60-61 упр. 260
62.	Хандеша морфологически тохам. Кердадаккхара.	1омадаър ч1оаг1дар	1					Карточкаш, таблицаш. Г1алг1ай орфографически словарь.		§62-63 упр. 264
63.	Диктант	1омадаър кердадаккхар	1				Орфографии хала йола дешаш тахкара.		Зовзал Рузба	§64 упр. 269
64.	Лексика. Дешаш хъадар.	1омадаър кердадаккхар	1					Таблицаш, карточкаш.		Упр. 273
65.	Морфологи	Шера 1омадаъчун тохам бар	1				Деша оттам, кердадаккхара.		1имаъшк 1илма Декхар	20 ц1ердош язде, 10 белгалдош.
66.	Таърахъдош. Ц1ерметтдош. Белгалдош.	1омадаър кердадаккхар	1					Таърахъдеша хъокхама пособи, карточкаш.		Упр. 284
67.		Шера 1омадаър дерзадар	1				Морфологи. Къамаъла доакъоex бола		Совг1ат Зе Зем	Упр. 289

						хъехам чloar1б.			
--	--	--	--	--	--	-----------------	--	--	--